

Ба Шурои диссертатсионии 6D.KOA-018-и
назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон
(734025, ш.Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ 17)

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Пӯлодзода Шахнозобону Пӯлод дар мавзуи «Танзими ҳуқуқии маҳдуд намудани ғаёолияти инҳисорӣ дар бозори мол (қору хизматрасонӣ) тибқи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон», барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 12.00.03 - Ҳуқуқи граждани; ҳуқуқи соҳибқорӣ; ҳуқуқи оилавӣ; ҳуқуқи байналмилалӣ хусусӣ омода гардидааст, пешниҳод мешавад.

Мубрамияти мавзу таҳқиқот. Мубрамияти таҳқиқи танзими ҳуқуқии маҳдуд намудани ғаёолияти инҳисорӣ дар бозори мол, қору ва хизматрасонӣ аз нақши қалидии он дар таъмини рушди иқтисодӣ ва пешрафти устувор сарчашма мегирад. Ин самт бевосита ба динамикаи равандҳои иқтисодӣ, сатҳи рақобатпазирӣ ва ҳифзи ҳуқуқи истеъмолкунандагон таъсир мерасонад. Вақте ки ширкатҳои алоҳида ё гурӯҳи субъектҳои хоҷагӣ дар бозор мавқеи ҳуқумфармоӣ ба даст меоранд, онҳо қобилияти дастқорӣ ба нархҳо, назорати ҳаҷми истеҳсолот ва таъсир ба вазъи умумии иқтисодиро пайдо мекунанд, ки ин ба истеъмолкунандагон оқибатҳои манфӣ расонида, пешрафти иқтисодӣ бозмедоранд (саҳ. 3-4).

Бояд тазаққур дод, ки мавзӯ ва мундариҷаи таҳқиқот ба шиносномаи ихтисоси 12.00.03 – Ҳуқуқи граждани; ҳуқуқи соҳибқорӣ; ҳуқуқи оилавӣ; ҳуқуқи байналмилалӣ хусусӣ, ки аз қониби Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ шудааст, мутобиқ мебошад.

Пӯлодзода Ш.П. дар автореферат ба таври возеҳ мубрамияти мавзуро нишон дода, ба зарурати омузиши ҳамаҷонибаи танзими ҳуқуқии маҳдуд намудани ғаёолияти инҳисорӣ дар бозори мол (қору хизматрасонӣ) тибқи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон таъкид намудааст. Хусусан, чунин ҳулосаҳои муаллиф аз нуқтаи назари доктрина ва амалия диққатҷалбкунанда аст.

Мавқеи ҳуқумфармоии субъекти хоҷагидор дар бозорро аз ду дидгоҳи мухталиф – маҳдуд ва васеъ – баррасӣ қардан мумкин аст. Дар маънои маҳдуд, ин ҳиссаи мавҷудияти субъекти хоҷагидор дар бозор аст,

ки аз сатҳи муқарраршудаи қонунгузорӣ зиёд мебошад. Дар маънои васеъ, мавқеи ҳуқумфармой аз ҷониби мақомоти судӣ бо дарназардошти имкониятҳои беназири субъекти хоҷагидор барои таъсир ба вазъи бозор муайян карда мешавад.

Нишонаи асосии мавқеи ҳуқумфармой дар бозори маҳсулоти мушаххас, хизматрасонӣ ё қорҳо ҳолате аст, ки субъекти хоҷагидор ҳиссаи назарраси бозорро ишғол карда, ин мавқеъ аз ҷониби мақомоти зиддиинҳисорӣ расман ҳамчун ҳуқумфармой эътироф шудааст, ки ин ба ӯ имкон медиҳад ба муҳити рақобатпазир таъсири ҷиддӣ расонад. Ин зарурати назорати қатъии мақомоти танзимкунандаро барои ҳифзи манфиатҳои истеъмолкунандагон ва нигоҳдории рушди одилонаи бозор таъкид мекунад (саҳ. 12).

Муаллиф дар автореферат ба таври муфассал назарияҳои мавҷудаи олимони ватанӣ ва хориҷӣ, аз қабили Д.А. Алешин, И.Ю. Артемев, Е.Н. Белкин, В.А. Белов, В.С. Белых, М.А. Чова, Ш.К. Гаюрзода, Т.М. Звездина, А.В. Золотухин, А.К. Каримов, А.Ю. Кинев, Ҷ.С. Муртазозода, Н.А. Машкин, А.С. Пулодов, Д.А. Петров, М.З. Раҳимзода, Д.Ш. Сангинзода, Т.И. Султанова, А.С. Сталская, А.В. Спиридонова, К.Ю. Тотев, Н.Е. Фонарева, И.В. Чабуа, И.М. Шарипов, Ю.В. Шмелева ва дигаронро мавриди баррасӣ қарор додааст.

Методологияи таҳқиқот яке аз нуқтаҳои муҳими таҳқиқот буда, муаллиф аз усулҳои гуногуни илмӣ, аз ҷумла таҳлил ва синтез, усули муқоисавӣ-ҳуқуқӣ, системавӣ ва таърихӣ истифода бурдааст. Ин усулҳо имкон додаанд, ки мавзӯи таҳқиқот аз ҷанбаҳои гуногун - назариявӣ, амалӣ ва таърихӣ - мавриди баррасӣ қарор гирифтааст.

Навгонии илмии таҳқиқот дар таҳлили дақиқ ва ҳамаҷонибаи ҷанбаҳои гуногуни муқобилият бо амалияҳои инҳисорӣ дар бозорҳои мол, қор ва хизматрасонӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон сарчашма мегирад, ки бо тавачҷуҳ ба омузиши механизмҳои ҳуқуқӣ ва татбиқи амалии онҳо зоҳир гардида, барои ошкор намудани камбудихо ва роҳҳои такмили низоме, ки ба эҷоди муҳити рақобати бовиҷдонона ва ҳифзи манфиатҳои истеъмолкунандагон мусоидат мекунанд, пешниҳод гарданд. Бар асоси баррасии дақиқ ва муқоисаи нуқтаи назарҳои гуногуни олимони, инчунин санадҳои меъёрӣ ва маълумоти амалӣ, пешниҳодҳо оид ба такмили муқаррароти қонунгузории маданӣ ва соҳибқории Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия карда мешаванд.

Интишорот аз рӯи мавзӯи диссертатсия. Вобаста ба мавзӯи таҳқиқоти диссертатсионӣ 12 мақолаи илмӣ ба нашр расидааст, аз ҷумла 7 мақолаи илмӣ дар маҷаллаҳои тақризшаванда, ки аз ҷониби

Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тавсия шудаанд ва 5 мақолаи илмӣ дар дигар нашрияҳо.

Новобаста аз ҷанбаҳои мусбӣи қор дар автореферати диссертатсия баъзе масъалаҳои баҳснок мавҷуд мебошанд. Аз ҷумла, масъалаи маҳдуд кардани фаъолияти инҳисорӣ дар бозори мол (қору хизматрасонӣ) дар доираи қонунгузори маданӣ васеъ мавриди таҳқиқ қарор дода шудааст. Ба хусус маҳдуд кардани фаъолияти субъектҳои хоҷагӣ.

Бояд тазаққур дод, ки эроди овардашуда, ба мазмун ва баҳои умумии қори илмӣи анҷомдода таъсир намерасонад. Баръакс, аз мубрам будани мавзӯи таҳқиқот далолат медиҳад.

Аз ҳамин лиҳоз, автореферати Пӯлодзода Ш.П. ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон пурра мувофиқ буда, мавзӯи таҳқиқот аз лиҳози илмӣ ва амалӣ мубрам аст. Таҳлили амиқи назарияҳои илмӣ, таҷрибаи мамлакатҳои хориҷӣ, инчунин пешниҳоди тавсияҳои мушаххас барои тақмили қонунгузори инҳисорӣи Тоҷикистон нишон медиҳанд, ки таҳқиқот дорои навгонии илмӣ ва аҳамияти амалӣ мебошад.

Диссертатсияи мазкур метавонад дар пешбурди ислоҳоти қонунгузорӣ, тақмили амалияи ҳуқуқӣ ва таълими фанни ҳуқуқи соҳибқорӣ, корпоративӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии Тоҷикистон истифода шавад.

Бо дарназардошти сатҳи баланди таҳқиқот ва саҳми он дар рушди илми ҳуқуқшиносӣ, Пӯлодзода Шаҳнозабону Пӯлод сазовори дарёфти дараҷаи илмӣи номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 12.00.03 - Ҳуқуқи граждани; ҳуқуқи соҳибқорӣ; ҳуқуқи оилавӣ; ҳуқуқи байналмилалӣи хусусӣ мебошад.

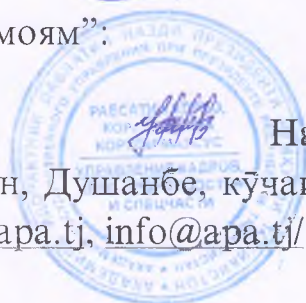
Тақриздиханда:

доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ,
профессори кафедраи ҳуқуқи маданӣ ва
иқтисодии Академияи идоракунии давлатии
назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

Раупова М.Т.

“Имзои Раупова М.Т.-ро тасдиқ менамоем”:

Сардори Раёсати кадрҳо,
қоргузорӣ ва қорҳои маҳсус

Насурдинзода А.Н.

Суроға: 734055, Ҷумҳурии Тоҷикистон, Душанбе, кӯчаи Саид Носир 33.
Тел: +992 (837) 223-45-29, <https://www.apa.tj>, info@apa.tj.

“ ОИ ” 11 2025 сол